

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
З РЕДАКЦІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ НАУКОВИХ ЖУРНАЛІВ
для редакційних колегій наукових видань НТУ «ХПІ»

Затверджено редакційно-видавничою
радою університету,
протокол № 1 від 30.01.2018 року

Харків
НТУ «ХПІ»
2018

Методичні рекомендації з редакційної підготовки наукових журналів для редакційних колегій наукових видань НТУ «ХПІ» / уклад.: Главчева Ю. М., Обухова Г. Б., Безменов М. І. – Харків : НТУ «ХПІ», 2018. – 40 с.

Укладачі: Ю. М. Главчева,
Г. Б. Обухова,
М. І. Безменов

Рецензент проф. Годлевський М. Д.

Науково-технічна бібліотека
Науково-дослідна частина
Кафедра системного аналізу та інформаційно-аналітичних технологій

© Ю. М. Главчева, Г. Б. Обухова, М. І. Безменов, 2018
© Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», 2018

ВСТУП

У світі існують понад 200 тис. видань. Інформація про них міститься у базі даних Ulrich's Periodicals Directory, яка є найбільшою базою даних, що описує світовий потік серіальних (періодичних і продовжуваних) видань з усіх тематичних напрямків. Метою методичних рекомендацій є допомога співробітникам наукових редколегій у підготовці наукових журналів.

Методичні рекомендації щодо редакційної підготовки наукових журналів згідно з міжнародними стандартами та стандартами України являють собою допоміжний матеріал, який може бути використано співробітниками редколегій наукових видань НТУ «ХПІ» для вирішення стратегічного завдання – включення наукових журналів у глобальні індекси цитування Scopus та Web of Science шляхом підвищення їх впливу в середовищі світових наукових комунікацій, забезпечення їх видимості та відповідності міжнародним стандартам видання наукової періодики. Необхідно зауважити, що вимоги до видань від Scopus та Web of Science – подібні.

Методичні рекомендації містять перелік заходів, комплексне впровадження яких забезпечить конкурентоспроможність видань в Україні і у світі та створить передумови для вступу до авторитетних баз даних.

Методичні рекомендації містять також інформацію щодо вимог до змісту, складу редакційної колегії, оформлення традиційної та електронної версій наукових періодичних видань для забезпечення відповідності змісту та оформлення журналів вимогам міжнародних стандартів та стандартів України. Матеріал може бути використаний членами наукових редколегій.

1. КОМПЛЕКС ЗАХОДІВ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ НАУКОВИХ ВИДАНЬ НТУ «ХП» МІЖНАРОДНИМ СТАНДАРТАМ ТА СТАНДАРТАМ УКРАЇНИ

1.1. Мета і головні завдання

Забезпечення конкурентоспроможності наукових видань НТУ «ХП» (журнали, збірки наукових праць, матеріали конференцій), їх промоція та створення передумов для вступу до наукометричних баз даних Web of Science та Scopus – головна мета впроваджуваного комплексу заходів.

Результатом впроваджуваних заходів також повинно стати забезпечення представлення на постійній основі видань (традиційних або електронних) у категоріях «Б» або «А» переліку фахових видань України, – відповідність вимогам «Порядку формування Переліку наукових фахових видань України» [1] (далі Порядок), <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0148-18>).

Згідно з Порядком наукові періодичні видання України розподіляються за категоріями:

1. **Категорія «А»:** видання які включені до наукометричних баз Scopus або Web of Science Core Collection.

2. **Категорія «Б»:** видання, які відповідають всім переліченим вимогам пп. 1–8 пункту 6 Порядку.

3. **Категорія «В»:** видання, які відповідають вимогам пп. 1–5.

Згідно з Порядком формування Переліку наукових фахових видань України регламентуються умови включення або вилучення видань до категорій:

п. 11, пп. 3 Порядку: «категорія «В» присвоюється всім науковим фаховим виданням, включеним до Переліку на день затвердження цього Порядку наказами МОН (Наказ Міністерства освіти і науки України ”Про затвердження Порядку формування Переліку наукових фахових видань України” затверджено 15.01.2018 № 32), а також може присвоюватись

виданням, які були виключені з категорії «А» або категорії «Б» на два роки.

Видання категорії «В», яке протягом двох років не отримало права на присвоєння категорії «А» чи категорії «Б», виключається з Переліку без права поновлення».

п. 14 Порядку: «Наукове фахове видання виключається з Переліку або переводиться до нижчої категорії за рішенням МОН у разі виявлення порушень вимог, передбачених одним із підпунктів 1–8 (виключення з категорії «Б»), або підпунктів 1–5 (виключення з категорії «В») пункту 6 цього Порядку. У разі виключення наукового видання з Переліку засновник (співзасновники) може(уть) подавати нове клопотання після виправлення зауважень МОН не раніше ніж через рік з дня прийняття такого рішення.

У разі повторного виявлення цих порушень видання виключається з Переліку без права поновлення.

Підставами для виключення видання з Переліку за рішенням МОН також є:

порушення при опублікуванні видання редакцією, авторами публікацій, рецензентами принципів академічної доброчесності, передбачених законами України;

систематичні публікації матеріалів, які не містять нових наукових результатів, і водночас не містять інформації про те, що вони є оглядовими чи науково-методичними».

1.2. Оновлені вимоги до наукових фахових видань

1. *Для періодичних друкованих наукових видань* – наявність свідоцтва про державну реєстрацію засобу масової інформації із загальнодержавною та (або) зарубіжною сферою його розповсюдження.

Для періодичних електронних наукових видань – наказ засновника про утворення електронного наукового періодичного видання.

2. ISSN-номер, що використовується для ідентифікації друкованого та/або електронного періодичного видання та дотримання заявленої періодичності.

3. Присвоєння кожному опублікованому матеріалу міжнародного цифрового ідентифікатора DOI (digital object identifier).

4. Наявність web-сайта видання з українським та англійським інтерфейсом (інтерфейс може бути іншими додатковими мовами, пов'язаними зі сферою поширення видання) або web-сторінки видання на web-сайті засновника (співзасновника) видання з такою інформацією:

- політика (мета та завдання) наукового видання;
- склад редакційної колегії (редакційної ради, за наявності) із зазначенням наукового ступеня, звання та основного місця роботи;
- процедура рецензування та дотримання редакційної етики;
- порядок оформлення та подання публікації до оприлюднення;
- у разі відкритого доступу – повні тексти, за умови розповсюдження за передплатою – інформація про умови доступу та анотації до кожної статті відповідно до змісту випусків, оприлюднених на web-сторінці видання;
- якщо видання не є повністю англійськомовним, кожна публікація не англійською мовою супроводжується анотацією англійською мовою обсягом не менш як 1800 знаків, включаючи ключові слова. Якщо видання не є повністю українськомовним, то кожна публікація не українською мовою супроводжується також анотацією українською мовою обсягом не менш як 1800 знаків, включаючи ключові слова.

5. Розміщення на платформі «Наукова періодика України» в Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського НАН України та в Національному репозитарії академічних текстів у разі відкритого доступу електронних копій видання, а за умови розповсюдження за передплатою – повного бібліографічного опису та анотації до статей, які розміщуються у відповідних номерах видань, для формування реєстру академічних текстів.

6. Забезпечення незалежного рецензування поданих до публікації матеріалів. Рецензії, підписані рецензентом звичайним або цифровим електронним підписом, мають зберігатися в редакційній колегії не менше трьох років.

Вимоги до рецензентів – вчені, які здійснюють дослідження за спеціальністю і мають за останні три роки не менше однієї публікації у виданнях, включених до Переліку, або у закордонних виданнях, що включені до Web of Science Core Collection та/або Scopus, або, у випадку монографій чи розділів монографій, видані міжнародними видавництвами, що входять до категорій А, В, або С за класифікацією SENSE згідно з переліком, доступним за URL-адресою <http://www.sense.nl>.

7. Особливі вимоги висуваються до складу редакційної колегії видання:

- ✓ не менше семи членів редакційної колегії, у тому числі головний редактор, повинні мати:
 - науковий ступінь за однією із спеціальностей, що відповідають науковому профілю видання згідно з пунктом 5 Порядку;
 - не менше трьох публікацій за останні п'ять років або не менше семи публікацій за останні п'ятнадцять років, у тому числі не менше однієї за останні три роки. Як публікації, в даному пункті враховуються статті, монографії, розділи монографій, що відповідають науковому профілю видання, опубліковані щонайменше у двох різних виданнях, які включені до Web of Science Core Collection чи Scopus, або (для монографій або розділів монографій) видані міжнародними видавництвами, що входять до категорій А, В, або С за класифікацією SENSE згідно з переліком, доступним за URL-адресою <http://www.sense.nl>;
- ✓ у редакційній колегії повинно бути не менше трьох вчених, що працюють за основним місцем роботи в українських наукових установах або закладах вищої освіти;
- ✓ редакційна колегія повинна мати у своєму складі щонайменше одного науковця, що працює за основним місцем роботи в закордонній науковій установі або закладі вищої освіти (для введення вченого до складу редакційної колегії потрібна його письмова згода);
- ✓ один і той вчений може входити до складу не більш як трьох редакційних колегій видань, включених до Переліку.

8. Видання повинно бути включене до профільних міжнародних наукометричних баз даних, перелік яких рекомендований МОН.

1.3. Завдання

- Вважати кожну серію Вісника самостійним виданням з власними атрибутами та сайтом.
- Автоматизувати видавничу діяльність за рахунок впровадження та використання видавничої платформи (OJS). Сайт видання на OJS вважати офіційним сайтом видання.

- Забезпечити можливість призначення DOI статтям та передачу метаданих до системи CrossRef, участь у ініціативі Cited by Linking.
- Провести, при необхідності, корекцію відомостей про видання у світових реєстраційних ресурсах Ulrich та міжнародному ISSN-центрі (<http://www.issn.org>).
- Забезпечити автоматичну передачу або індексацію метаданих статей з видань до власних електронних ресурсів і до зовнішніх інформаційних систем та агрегаторів (DOAJ, Google Scholar, інші).
- Упорядкувати дані про друковані видання у Державному реєстрі друкованих ЗМІ України (Україна: Пошук видань у Державному реєстрі друкованих ЗМІ <http://dzmi.informjust.ua/home/index>).
- Мінімізувати втрати даних з причини їх багатоваріантності (на друкованій та електронній версіях видання, сайті університету використовувати виключно офіційну назву кожного видання для забезпечення однозначності).
- Забезпечити відповідність інформаційним стандартам та критеріям відбору, що вимагають WoS та Scopus.
- Уникнути дублювання робіт в університеті стосовно публікації видань на основному сайті, сайтах редакційних колегій, сайтах кафедр, сайті бібліотеки, архіві, репозитарії. Усім посилатися на офіційні сайти кожного видання.
- Сайти видань на OJS мають стати елементами для платформи KhPI University Press (можлива інша назва).

2. ЗМІСТ ВИДАННЯ

Якість змісту видання визначається виконанням заявлених журналом цілей і завдань, рівнем редакційної ради, рецензуванням статей, дотриманням практики публікації етики, сталістю тематики статей та відповідністю їх змісту назві і статусу журналу.

Доступність статей для читання користувачами (науковцями), що сприяє використанню та цитуванню.

Редакційна колегія (рада) повинна мати відповіді на такі питання:

- Яким є академічний внесок у сферу знання?
- Чи збагатить цей журнал вже існуючу базу новим матеріалом?
- Чи відповідає видання заявленим цілям?

- Наскільки якісно висвітлена предметна область, до якої належить журнал?

- Як розглянутий журнал співвідноситься з уже включеними журналами тієї ж спрямованості в БД?

- Чи змістовне та якісне авторське резюме англійською мовою?

Прикладами відмови у включенні журналу в Scopus є такі [8]:

«Зміст і географічні рамки журналу дуже обмежені. Звернення англомовних читачів до англійських рефератів і списків літератури на латиниці (роман-скрипт) на сайті створює враження, що він (сайт) був розроблений для того, щоб перешкоджати доступу. Ці обмеження відображаються на даних про цитування (в Scopus) ваших статей в світовій літературі».

«З сайту важко отримати інформацію про якість журналу, редакційний процес, якість редакційної ради і т. д. Існує небагато інформації англійською мовою, але розділи з основною інформацією важко доступні для користувачів, які не розмовляють регіональною мовою. Все це повинно бути доведено до професійного рівня, перш ніж ми зможемо продовжити розгляд журналу і його змісту».

«У статтях відсутня афіліація, і посилання представлені тільки транслітерацією. Журнал має низькі показники в Scopus. Також він має тільки національну редакційну раду. Хоча в редакційній раді досить авторитетні вчені країни, їх публікації та цитування в Scopus відсутні. Редактори повинні підвищити стандарти за всіма цими пунктами».

3. ОСНОВНІ АВТОРСЬКІ ПРОФІЛІ ТА ІДЕНТИФІКАТОРИ

Згідно з умовами включення наукових видань до наукометричних систем та з п. 6 (пп.7) «Порядку формування переліку фахових видань України» склад редколегії повинен відповідати певним вимогам щодо публікаційної діяльності. Авторські профілі підтверджують наявність публікацій конкретного автора у наукометричних системах та надають можливість перегляду публікаційних показників.

Авторські профілі та ідентифікатори (ORCID, ResearchID, Google Scholar Citation) повинні мати усі члени редколегії та автори. У статтях обов'язково вказуються ORCID авторів. Інформацію про членів редколегії

щодо авторських профілів та ідентифікатори бажано подавати на офіційному сайті видання.

Увага!

При реєстрації авторського профілю вноситься стандартизована офіційна назва організації. Для представників НТУ «ХПІ» в обов'язковому порядку до авторського профілю усіх систем вноситься **офіційна назва** університету англійською: National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute".

Членам редакційних колегій бажано додавати в переліки власних публікацій авторських профілів інформацію та посилання на власні статті у періодичних виданнях НТУ «ХПІ» для **підвищення видимості видань**.

3.1. ORCID – ідентифікаційний номер у світовому реєстрі науковців

ORCID є основним ідентифікатором ученого. Цей ідентифікатор вільно реєструється будь-яким автором.

Робота з ідентифікатором та профілем ORCID розподіляється на три кроки:

- реєстрація (<https://orcid.org/register>);
- внесення даних;
- використання;

ORCID містить:

- варіанти написання імені;
- відомості про освіту та тематику досліджень, вчене звання, ступінь;
- відомості про місце роботи;
- перелік публікацій (інтеграція з зовнішніми системами або використання комунікаційних форматів);
- відомості про грантову діяльність;
- відомості про країну;
- ключові слова (напрямок досліджень);
- web-сайти (посилання на будь-які Інтернет-ресурси автора – Google Scholar Citation, ResearchGate, портфоліо, сторінка на сайті університету, профілі у соціальних мережах, посилання на перелік публікацій в університетському репозитарії, особистий блог, інше);
- інші ідентифікатори (ResearcherID, Scopus, інші);

3.2. ResearcherID (Web of Science)

ResearcherID є одним з інформаційних інструментів, які включені до платформи Web of Science (Clarivate Analytics). ResearcherID вільно реєструється будь-яким автором.

Для реєстрації необхідно:

- При наявності доступу до платформи Web of Science (<http://webofscience.com>) необхідно перейти за посиланням у розділі «Мої інструменти – ResearcherID» та виконати покрокові інструкції.

- При відсутності доступу реєстрація здійснюється на сайті ResearcherID (<http://researcherid.com>).

ResearcherID містить дані, подібні до даних у профілі ORCID. Додаткові дані та коригування інформації виконується за посиланням «Manage Profile» обов'язково вноситься:

- посилання ORCID;
- посилання на сайти (My URLs) обмежено трьома посиланнями (Google Scholar Citation, Scopus, особиста сторінка на офіційному сайті установи);
- опис наукової діяльності або дослідження (Description);
- перелік публікацій (інтеграція з ORCID або використання комунікаційних форматів та вільнодоступного бібліографічного менеджера EndNote (<http://my.endnote.com>)).

3.3. Google Scholar Citation (GSC)

Для реєстрації профілю в Google Scholar необхідно мати зареєстрований аккаунт в Google, який використовується для авторизації в сервісах Google, у тому числі і Google Scholar.

Для створення профілю в Google Scholar (<https://scholar.google.com.ua/citations>) вносяться наступні дані:

Ім'я: ім'я латиницею та кирилицею, ідентифікатор ORCID

Місце роботи: National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute". UKRAINE

Електронна пошта для підтвердження: електронна пошта організації в основному домені – @ kpi.kharkov.ua

Області інтересів: використовуйте рубрики Google Scholar для систематизації наук: <http://nbuviar.gov.ua/bpnu/metrics.html> (5 ключових слів англійською мовою).

Приклад внесення основних відомостей про автора в Google Scholar показано на рис. 3.1.

Google
Академия 1 - 2 - 3

Следите за цитированием своих работ. Добавьте свою фамилию в поисковый индекс Академии Google.

Имя **Ivan O. Petrenko, Іван О. Петренко (ORCID:0000-0000-1234-5678)**
Укажите свое имя полностью, как оно указано в документах. Пример: Маргарита Медоварова

Место работы **National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute". UKRAINE**
Например: МГУ им. М.В. Ломоносова, механико-математический факультет, кафедра математического анализа

Электронная почта для подтверждения **petrenko@kpi.kharkov.ua**
Используйте адрес электронной почты вашей организации, например uoftmate@msu.ru.

Области интересов **Computing Systems, Databases & Information Systems**
Например: искусственный интеллект, охрана природы, теория ценообразования

Главная страница
Пример: http://example.edu/~vashe_ima

Далее

Рис. 3.1. Внесення реєстраційних даних до системи Google Scholar Citation

Після внесення основних відомостей необхідно провести пошук власних публікацій у Google Scholar та додати їх у свій профіль. Розрахунок метрик (наукометричних індексів) проводиться тільки для документів, які проіндексовані в Google Scholar.

3.4. Scopus

Авторський профіль у системі Scopus не можна зареєструвати будь-якому авторові. Він з'являється після публікації автором статей у виданнях, що входять у Scopus.

При відсутності доступу до бази даних Scopus знайти профіль автора можна за допомогою засобів Scopus Author Preview (<https://www.scopus.com/freelookup/form/author.uri>).

Порядок дій у цьому разі такий:

1. Знайти авторський профіль у Scopus (див. рис. 3.2).

2. Перевірити інформацію (ім'я, належність до НТУ «ХП», місто, країна).
3. Перевірити наявність усіх статей в профілі.
4. Додати ідентифікатор ORCID.
5. Контролювати коректність.

Рис. 3.2. Пошуковий інтерфейс Author Preview системи Scopus

При некоректних даних необхідно відправити запит на редагування інформації через систему коригування авторського профілю в Scopus https://service.elsevier.com/app/answers/detail/a_id/14550/supporthub/scopuscontent/ або безпосередньо з авторського профілю (перехід здійснюється під основними відомостями про автора, див. рис. 3.3.).

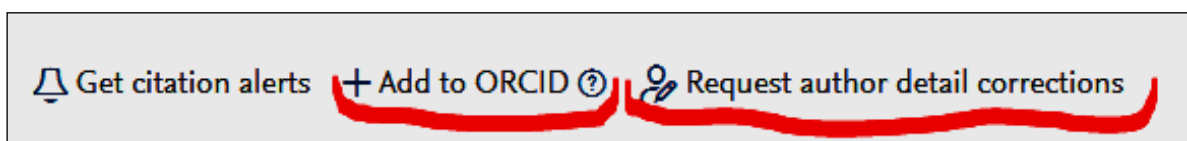

Рис. 3.3. Функції з додавання ORCID та формування запиту на коригування даних профілю

4. СТАТТЯ, ЇЇ СТРУКТУРА ТА ОПИСОВІ ДАНІ

4.1. Загальні вимоги

Обсяг статті – не менше 4 сторінок. Мова – українська, російська, англійська.

У тексті статті необхідно:

- використовувати стандартні скорочення слів, орієнтуючись на ДСТУ 3582–2013, ГОСТ Р 7.0.12–2011 та міждержавний стандарт ГОСТ 7.11–2004. Допускається використання загальноприйнятих і нестандартних скорочень, побудованих відповідно до зазначених стандартів;

- обов'язково розділяти пробілом значення фізичної величини і одиницю виміру відповідно до ДСТУ 365.1-97 (у тому числі % і °C), використовуючи для цього «нерозривний пробіл» – поєднання клавіш <Ctrl+Shift+пробіл> (2 м, 15,5 кг, 30 %, 36,6 °C). Винятки становлять позначення у вигляді знака, піднятого над рядком, перед яким пробіл не ставиться (наприклад, при зазначенні розміру плоского кута в градусах, хвилинах, секундах – 15°, 5'12");

- розділяти пробілами ініціали, ініціали та прізвище, а також кількісні числівники в цифровому запису (наприклад, у запису номера) і попередній (іноді наступний) текст, не допускаючи при цьому їх розміщення в різних рядках. Для поділу використовувати «нерозривний пробіл».

4.2. Стаття та метадані

Наукова стаття в журналі складається з таких блоків:

- ✓ блок 1: УДК, автори, назва, анотація та ключові слова мовою статті;
- ✓ блок 2: Автори, назва, анотація та ключові слова іншими мовами;
- ✓ блок 3: Структурований повний текст статті;
- ✓ блок 4: Список літератури згідно з ДСТУ 8302:2015;
- ✓ блок 5: Список літератури у транслітерованому поданні (References);
- ✓ блок 6: Основні відомості про авторів;
- ✓ на останній сторінці статті обов'язково повинні знаходитися декілька рядків з блока 5.

Анотація до статті (авторське резюме) покликана виконувати функцію незалежного від статті джерела інформації:

- ✓ використовувати **англомовну спеціальну термінологію** (перевірка здійснюється за системами в Web of Science або Scopus);

- ✓ повинні бути інформативними (не містити загальних слів);
- ✓ повинні бути структурованими (слідувати логіці опису результатів у статті);
- ✓ обсяг кожної анотації та ключових слів – не менш як 1800 знаків;
- ✓ анотація не повинна містити посилань на літературу й аббревіатури.

Ключові слова (6–10 авторських ключових слів або словосполучень):

- ✓ повинні відображати основні поняття з предметної області, що присутні у статті;
- ✓ висловлюватись у термінах з тексту статті;
- ✓ використовувати спеціальну термінологію всіма мовами, що визначає предметну область і включає інші важливі поняття, які забезпечують і розширюють можливості знаходження статті засобами інформаційно-пошукової системи.

У **блоці 6** інформація про авторів подається у такому вигляді:

ПІБ мовою публікації (в дужках іншими мовами через кому) – вчене звання, науковий ступінь, посада, організація, місто, країна, ORCID, e-mail.

При цьому відомості про авторів вказувати лише мовою публікації.

У списках літератури **кількість авторів не обмежувати** трьома, а вказувати, по можливості, усіх авторів (для забезпечення при підрахунку цитувань повноцінної обробки інформації про всіх авторів зовнішніми інформаційними системами).

Вимоги до списків літератури:

- ✓ подається у вигляді нумерованого списку з нумерацією у порядку розміщення цитувань у тексті статті (автоматична нумерація заборонена);
- ✓ список літератури демонструє професійний світогляд й якісний рівень досліджень її авторів;
- ✓ для обґрунтування наукового дослідження вказувати не менше 12 посилань до статті;
- ✓ самоцитування автора обмежується 3 посиланнями;
- ✓ самоцитування видання обмежується 25 % від загальної кількості посилань на статтю;
- ✓ використовувати разом з регіональною інформацією – видання авторитетних міжнародних видавництв;
- ✓ бажано посилатися на публікації останніх 5 років;

✓ *стиль списку літератури для представлення у транслітерованому варіанті визначається редакційною колегією ВІСНИКА (пропонується Harvard або MLA).*

4.3. Оформлення основного списку літератури

Основний список літератури оформлюється відповідно до вимог «ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» [2] і «ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1-2003, IDT)» [3] з можливим використанням скорочень згідно зі стандартами «ДСТУ 3582:2013. Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ)» [4], «ГОСТ Р 7.0.12–2011. Библиографическая запись. Сокращение слов и словосочетаний на русском языке. Общие требования и правила» [5], «ДСТУ 7093:2009 Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Скорочення слів і словосполук, поданих іноземними європейськими мовами (ГОСТ 7.11–2004, MOD; ISO 832:1994, MOD) ГОСТ 7.11–2004 (ИСО 832:1994)» [6], «ДСТУ 6095:2009 Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Правила скорочення заголовків і слів у заголовках публікацій (ГОСТ 7.88–2003, MOD)» [7].

Нижче наведені рекомендації з оформлення основного та транслітерованого списків літератури [8].

Кожне посилання надається в окремому рядку, на початку якого вказується номер посилання з крапкою і пробілом.

Кожне посилання **поділяється на зони**, які відділяються одна від одної **крапкою**.

При посиланні на **видання в цілому** (книгу, реферат дисертації, дисертацію тощо) структура опису має такий формат:

Заголовок. *Назва* / Відомості про відповідальність. Відомості про повторність видання. Вихідні дані. Том. Обсяг.

Заголовок – містить прізвище та ініціали автора (або ім'я, якщо воно використано безпосередньо в джерелі інформації). Ініціали розділяються пробілом; при цьому не допускається перенесення ініціалів на інший

рядок по відношенню до прізвища і розрив ініціалів (для запобігання цього використовувати нерозривний пробіл). За можливістю вказується інформація про **ВСІХ** авторів. Заголовок може бути відсутнім. У цьому разі у відомостях про відповідальність надається інформація про редактора (редакторів) видання.

Назва – може складатися з основної назви та відомостей, що доповнюють основну назву. Скорочення слів у основній назві заборонено. У разі наявності відомостей, що доповнюють основну назву, вони відокремлюються від основної назви **двокрапкою і пробілом** (Безменов М. І. Вступ до інформатики: навч. посіб.). При наявності декількох доповнюючих відомостей вони також розділяються **двокрапкою і пробілом**. Вирізняється *курсивом*. При відсутності Відомостей про відповідальність назва закінчується крапкою.

Відомості про відповідальність – інформація про осіб (редактор, перекладач тощо) і/або організації, які брали участь у створенні документа. При їх наявності вони відокремлюються від назви косою рискою, оточеною з обох боків пробілами; при їх відсутності назва повинна закінчуватися крапкою. У цій зоні ініціали повинні передувати прізвищу (наприклад, ред. Дж. Вэн Райзин). При наявності декількох додаткових відомостей вони розділяються крапкою з комою. **Цю зону можна** опускати, але вона є обов'язковою у разі відсутності заголовка.

Відомості про повторність видання – інформація про зміни й особливості цього видання відносно попереднього (Вид. 2-ге.). **Цю зону можна опускати.**

Вихідні дані – відомості про місце (місто) видання, видавництво (видавця) та рік випуску документа. Місце видання вказується **без скорочення**. При посиланні на збірку назву видавництва можна не вказувати. При наявності назви видавництва вона відокремлюється від місця видання двокрапкою з пробілом; у інших випадках як роздільник використовується кома з пробілом. Назва видавництва вказується з великої літери без лапок і додаткових пояснень. Якщо видавництво не має власної назви і є складовою деякої установи, то після скорочення «Вид-во» або «Изд-во» надається назва установи, складовою якої є видавництво (у родовому відмінку з можливим використанням скорочень). Наприклад:

Київ: Наук. думка, 2012.

Москва: Вильямс, 2016.

Том (порядковий номер тому, номери або випуску) – у разі посилання на публікацію з багаточастинного (багатотомного чи серіального) документа. При цьому використовувати скорочення – Т. (Vol. – від *англ.* Volume чи Bd. – від *нім.* Band), № (No.– від *англ.* Number чи Nr. – від *нім.* Numer), Вип. (Вып. від *рос.* Выпуск або Iss. – від *англ.* Issue), Ч. (P. – від *англ.* Part чи T. – від *нім.* Teil) з наступним пробілом. Порядковий номер від скорочення **не відривати** (використовувати нерозривний пробіл).

Обсяг – кількість сторінок; далі вказується скорочення слова «сторінок» (с. або р. – від *англ.* pages чи S. – від *нім.* Seiten). Скорочення на наступний рядок **не переносити** (використовувати нерозривний пробіл).

При посиланні **на складник** книги (тези доповіді, статтю в збірці тощо) структура опису має такий формат:

Заголовок. Основна назва. *Назва документа*. Вихідні дані. Том. Місцезнаходження. Код.

Заголовок – див. вище.

Основна назва – назва статті (без використання скорочень).

Назва документа – може складатися з основної назви документа, де скорочення є неприпустимими, і доповнюючих відомостей, у яких рекомендується використовувати скорочення. Вирізняється курсивом.

Вихідні дані – див. вище. Назва видавництва може бути відсутня.

Том – див. вище.

Місцезнаходження – діапазон сторінок з роздільником у вигляді тире, не оточеного пробілами. Наводиться після скорочення слова «Сторінки» (С. для україно- або російськомовного джерела інформації чи Р. або S. для англо- або німецькомовного джерела відповідно). Якщо джерело інформації міститься на одній сторінці, то вказується не діапазон, а номер сторінки. Скорочення і наступна цифра поділяються нерозривним пробілом.

Код – код doi (зазначається тільки при його наявності у форматі doi: код).

При посиланні на **статтю в журналі** структура опису має такий формат:

Заголовок. Основна назва. *Назва журналу*. Рік. Том. Місцезнаходження. Код.

Заголовок – див. вище.

Основна назва – назва статті (скорочення заборонені).

Назва журналу – можливе використання скорочень (особливо при посиланні на закордонні журнали, де це є загальноприйнятим). Вирізняється курсивом.

Рік – рік випуску.

Том – інформація про том (Т. або Vol. чи Bd.), номер (№ або no. чи Nr.), випуск (вип., вып. або iss.). У разі наявності декількох елементів вони відокремлюються один від одного комою з пробілом; числове значення відокремлюється від скорочення нерозривним пробілом.

Місцезнаходження – див. вище.

Код – див. вище.

При посиланні на **електронний ресурс локального доступу** структура опису має формат, аналогічний наведеним раніше, але після вихідних даних подаються відомості про кількість фізичних одиниць (арабськими цифрами) та вид носія інформації (наприклад, 1 електронний оптичний диск). У дужках можна (не обов'язково) подавати відомості про вид оптичного диска (CD-R, CD-RW, DVD-R тощо).

При посиланні на електронний ресурс віддаленого доступу (Інтернет-ресурс) структура опису має формат, аналогічний відповідному ресурсу з тих, що наведені вище, але наприкінці наводиться примітка, формат якої такий:

Дата оновлення: ЧЧ.ММ.РРРР. URL: доступ (дата звернення: ЧЧ.ММ.РРРР).

Тут елемент доступ – це протокол доступу та електронна адреса **без вирізнення підкреслюванням** (замість абрєвіатури URL можна використовувати абрєвіатуру URI); перенесення частини електронної адреси на наступний рядок здійснюється тільки **після** зворотної косої риски. Елемент Дата оновлення може бути відсутній.

4.4. Оформлення транслітерованого списку літератури

4.4.1. Загальні зауваження

Загальні зауваження складені для стилю Harvard. Приклади списків літератури у поданні латиницею за допомогою транслітерації орієнтується на стиль Harvard відповідно до рекомендацій, наведених у [9], з невеликими відхиленнями від цього стилю:

- кількість авторів не обмежується трьома, а вказуються, по можливості, усі автори;

- перед ініціалами не ставиться кома;
- назва не береться в лапки;
- рік видання переноситься в кінець.

Особливості оформлення:

- номери посилань у References повинні співпадати з номерами відповідних посилань у основному списку літератури; номер посилання супроводжується крапкою і **нерозривним** пробілом;

- подання у References тільки транслітерованого (без перекладу) опису неприпустиме;

- описи, що вже виконані латиницею (насамперед, англійською мовою), не транслітеруються, але подаються за вказаними нижче правилами;

- замість лапок у вигляді «ялинок» використовувати прямі лапки ("), а замість апострофа у вигляді верхньої коми використовувати прямий апостроф (');

- кожен опис складається з декількох полів, окремі складові яких поділяються комою з пробілом;

- поля розділяються крапкою з пробілом;

- у першому полі вказуються прізвища та ініціали **ВСІХ** авторів із відділенням відомостей про окремих співавторів комою з пробілом; між прізвищем та ініціалами, а також між ініціалами ставиться **нерозривний** пробіл;

- у описі книги при відсутності відомостей про автора (колектив авторів) вказуються відомості про редактора або редакторів; у цьому разі наприкінці після коми і пробілу вказується, про кого йдеться – про редактора (ed.) або про редакторів (eds.);

- назва публікації подається у двох варіантах – спочатку в поданні латиницею за допомогою транслітерації, а потім у квадратних дужках у перекладі англійською; два варіанти назви розділяються пробілом без додаткових роздільників;

- у назву публікації (насамперед, книги) включаються (у разі їх наявності) підзаголовки, кількість томів, номер тому тощо;

- місце видання (місто) подається в перекладі англійською;

- назва видавництва подається у транслітерації (якщо видавництво має назву) або в перекладі англійською (якщо це заклад); після назви видавництва через пробіл подається скорочення Publ.;

- інформація про сторінки супроводжується одним із скорочень р. або pp. залежно від того, про що йдеться (про номер сторінки, кількість сторінок або діапазон сторінок);

- при перекладі англійською дозволяється використання загальноприйнятих англійських скорочень [7]; наприклад, U. – University (університет), J. – Journal (журнал), Proc. – Proceedings (праці), Int. – International (міжнародний), Symp. – Symposium (симпозіум), Conf. – Conference (конференція) тощо;

- для отримання подання інформації транслітерацією використовувати конвертори <http://translit.kh.ua/> (Українська транслітерація – онлайн конвертор) та <http://translit.ru/> (Транслит по-русски) із вибором варіанта конвертування BGN.

4.4.2. Формати і приклади опису окремих видів посилань

Опис книги

Формат опису

Прізвища, Ініціали. *Назва книги у транслітерації* [Назва книги в перекладі англійською]. Місце видання, Видавництво, рік видання. Кількість сторінок р.

Примітки

- Назва книги у транслітерації вирізняється *курсивом*.
- При посиланні на окремий том багатотомного видання номер тому і його назва вказуються у другому полі після основної назви.

Опис перекладної книги

Формат опису

Прізвища, Ініціали. *Назва книги у транслітерації* [Назва книги в перекладі англійською]. Місце видання, Видавництво, рік видання. Кількість сторінок р.

Примітки

- Рекомендується вказувати справжні англомовні прізвища авторів, взявши дані, наприклад, із Internet.
- Якщо можна виявити оригінал, за яким робився переклад, то краще навести опис саме його, слідом за яким у круглих дужках навести звичайний опис перекладу із зазначенням мови (Ukr. ed.: або Russ. ed.:) із крапкою після дужок. У цьому разі **обидва** варіанти назви вирізняється *курсивом*.

Опис статті з журналу

Формат опису

Прізвища, Ініціали. Назва статті у транслітерації [Назва статті в перекладі англійською]. *Назва журналу*. Рік, номер тому, номер журналу, pp. діапазон сторінок. doi: код

Примітки

- Назва журналу подається у транслітерації і вирізняється *курсивом*.
- Якщо назва журналу має підзаголовок, то повинен бути вказаний і підзаголовок.
- Номер тому (якщо він є) зазначається після скорочення vol. з нерозривним пробілом, а власне номер – після скорочення no. і нерозривного пробілу.
- Діапазон сторінок вказується через тире після скорочення pp. та пробілу.
- Код DOI вказується тільки при його наявності.

Опис статті з триваючого видання (збірника праць)

Формат опису

Прізвища, Ініціали. Назва статті у транслітерації [Назва статті в перекладі англійською]. *Назва збірника у транслітерації* [Назва збірника в перекладі англійською]. Місце видання, Видавництво, рік видання, номер, pp. діапазон сторінок.

Примітки

- У назву збірника входить і його уточнення (наприклад, назва серії).
- Назва збірника у транслітерації друкується курсивом, а його переклад – прямим шрифтом.
- Якщо назва збірника має підзаголовок, то він повинен бути вказаний.
- З метою економії місця можна не вказувати назву статті у транслітерації, але зазначення її перекладу є обов'язковим (у квадратних дужках).
- Номер вказується після скорочення no. і нерозривного пробілу.
- Якщо у збірнику прийнята нумерація випусків, то замість скорочення no. може бути зазначено слово issue (випуск).

- Діапазон сторінок указується через тире після скорочення pp. та нерозривного пробілу. Якщо матеріали займають одну сторінку, то замість діапазону вказується номер сторінки після скорочення p. та нерозривного пробілу.

- Якщо назву статті у транслітерації не зазначено, то після вихідних даних у круглих дужках обов'язково вказується мова, якою написана стаття (In Ukrainian або In Russian).

Опис матеріалів конференції

Формат опису

Аналогічний формату опису статті з триваючого видання.

Примітки

- У перекладі назви збірника англійською зазвичай активно використовуються скорочення і великі літери на початку іменників і прийменників.

- Назва видавництва зазвичай не вказується.

Опис посилання на Internet-ресурс

Формат опису

Прізвища, Ініціали (або колективний автор). *Назва у транслітерації* [Назва в перекладі англійською]. Available at: URL-адреса (дата звернення)

Примітки

- Назва у транслітерації вирізняється *курсивом*.
- URL-адреса наводиться після Available at: і пробілу.
- Дата звернення наводиться в круглих дужках після слова accessed у форматі 00.00.0000
- Перенесення частини Internet-адреси на новий рядок здійснюється **після зворотної косої риски**.

Опис дисертації

Формат опису

Прізвище, Ініціали. *Назва дисертації у транслітерації* [Назва дисертації в перекладі англійською]. Місце видання, Видавництво, рік видання. Кількість сторінок p.

Примітки

- Назва дисертації складається з двох розділених крапкою і пробілом складових – власне назви і зазначення виду дисертації.

- Назва дисертації у транслітерації вирізняється *курсивом*.
- Видавництво може не вказуватися.

Опис автореферата дисертації

Опис автореферата дисертації – аналогічний опису дисертації.

Опис стандарту

Формат опису

Номер і назва стандарту у транслітерації [Номер і назва стандарту в перекладі англійською]. Місце видання, Видавництво, рік видання. Кількість сторінок р.

Примітки

- Номер і назва стандарту у транслітерації друкується *курсивом*, а переклад – прямим шрифтом.

Опис патенту

Формат опису

Автори (усі). *Назва патенту у транслітерації* [Назва патенту в перекладі англійською]. Patent Держава (скорочено), по. номер, рік.

Примітки

- Назва патенту у транслітерації друкується *курсивом*, а переклад – прямим шрифтом.
- Номер патенту вказується після скорочення по. і нерозривного пробілу.
- Назва держави вказується скорочено англійською мовою після слова Patent.

Опис посилання на електронний ресурс локального доступу

Формат опису

Аналогічний відповідним описам з тих, що наведені вище, але після вихідних даних подаються відомості про кількість фізичних одиниць (арабськими цифрами) та вид носія інформації з конкретизацією цієї інформації у дужках (CD-R, CD-RW, DVD-R тощо).

4.5. Приклади бібліографічних описів

Приклади опису джерел інформації наведено в табл. 4.1.

Таблица 4.1 – Приклады бібліографічних описів у звичайному і транслітерованому списках літератури

Список літератури	References
1	2
Опис книги	
Иванов Л. В., Смирнов В. С. <i>Факторный анализ в социальных исследованиях</i> . Москва: Наука, 1996. 352 с.	Ivanov L. V., Smirnov V. S. <i>Faktornyy analiz v sotsial'nykh issledovaniyakh</i> [The factor analysis in social research]. Moscow, Nauka Publ., 1996. 352 p.
Власов П. К., Липницкий А. В., Луцихина И. М., Макшанов С. И., Маничев С. А., Никифоров Г. С., Почебут Л. Г., Смирнов П. И., Ходырева Н. В., Хрящева Н. Ю. <i>Психология менеджмента</i> / ред. Никифоров Г. С. Харьков: Гуманит. центр, 2007. 300 с.	Vlasov P. K., Lipnitskiy A. V., Lushchikhina I. M., Makshanov S. I., Manichev S. A., Nikiforov G. S., Pochebut L. G., Smirnov P. I., Khodyreva N. V., Khryashcheva N. Yu. <i>Psikhologiya menedzhmenta</i> [Psychology of Management]. Kharkov, Gumanit. tsentr Publ., 2007. 300 p.
Опис перекладної книги	
Харман Г. <i>Современный факторный анализ</i> . Москва: Статистика, 1972. 489 с.	Harman Harry H. <i>Modern factor analysis</i> . 2nd Revised ed. Chicago and London, U. of Chicago Press, 1968. 494 p. (Rus. ed.: Harman H. <i>Sovremennyy faktornyy analiz</i> . Moscow, Statistika Publ., 1972. 489 p.).
<i>Классификация и кластер</i> / ред. Дж. Вэн Райзин. Москва: Мир, 1980. 389 с.	Van Ryzen J., ed. <i>Classification and clustering</i> . New York, Academic Press, 1977, 467 p. (Rus. ed.: Van Ryzen J., ed. <i>Klassifikatsiya i klaster</i> . Moscow, Mir Publ., 1980. 389 p.).
Опис статті з журналу	
Петров В. С. Применение методов кластерного анализа при обработке данных экспертного опроса. <i>Изв. АН СССР. Сер.: Техн. кибернетика</i> . 1985. Т. 202, № 3. С. 15–18.	Petrov V. S. Primenenie metodov klasterного analiza pri obrabotke dannykh ekspertного oprosa [The application of methods the cluster analysis at data processing expert survey]. <i>Izvestiya AN SSSR. Seriya: Tekhnicheskaya kibernetika</i> . 1985, vol. 202, no. 3, pp. 15–18.

1	2
<p>Zhang Z., Zhu D. Experimental research on the localized electrochemical micro-machining // <i>Электрохимия – Russian Journal of Electrochemistry</i>. 2008. Т. 44, № 8. С. 926–930. doi: 10.1134/S1023193508080077</p>	<p>Zhang Z., Zhu D. Experimental research on the localized electrochemical micro-machining. <i>Russian Journal of Electrochemistry</i>. 2008, vol. 44, no. 8, pp. 926–930. doi: 10.1134/S1023193508080077</p>
Опис статті з триваючого видання (збірника праць)	
<p>Тишков В. Т. Кластерный анализ в социальных исследованиях. <i>Вестн. Харьк. политехн. ин-та. Сер.: Техн. кибернетика и ее приложения</i>. Харьков, 1990. № 260, вып. 10. С. 5–7.</p>	<p>Tishkov V. T. Klasternyy analiz v sotsial'nykh issledovaniyakh [A cluster analysis in social researches]. <i>Vestn. Khar'k. politekhn. in-ta. Ser.: Tekhn. kibernetika i ee prilozheniya</i> [Bulletin of the Kharkov Polytechnic Institute. Series: Technical cybernetics and its applications]. Kharkov, 1990, no. 260, issue 10, pp. 5–7.</p>
<p>Лобанова Л. С., Пасічник В. О., Черняк О. О. Оптимізація обчислень в інтегральному методі найменших квадратів наближення функцій однієї та двох змінних. <i>Вісник НТУ «ХПІ»</i>. Харків, НТУ «ХПІ», 2010. № 9. С. 57–62.</p>	<p>Lobanova L. S., Pasichnyk V. O., Chernyak O. O. Optymizatsiya obchyslen' v intehral'nomu metodi naymenshykh kvadrativ nablyzhennya funktsiy odniyeyi ta dvokh zminnykh [Optimization of calculations in the integral method of least squares approximation of functions of one and two variables]. <i>Visnyk NTU "KhPI"</i> [Bulletin of the National Technical University "KhPI"]. Kharkiv, NTU "KhPI" Publ., 2010, no. 9, pp. 57–62.</p>
<p>Иванов Л. В., Петров В. С. Новый алгоритм классификации объектов, описываемых качественными признаками. <i>Статистический анализ социально-экономических данных</i> / ред. Р. В. Сидоров. Київ: Наук. думка, 1997. С. 57–65.</p>	<p>Ivanov L. V., Petrov V. S. Novyy algoritm klassifikatsii ob"ektov, opisyyvaemykh kachestvennymi priznakami [The new algorithm the classification of objects as described qualitative characteristics]. <i>Statisticheskiy analiz sotsial'no-ekonomicheskikh dannykh</i> [Statistical analysis of socio-economic data]. Kiev,</p>

1	2
	Nauk. dumka Publ., 1997, pp. 57–65.
Опис матеріалів конференції	
<p>Иванов Л. В. Статистический подход к обработке социологических данных. <i>Труды междунар. конф. «Социология и математика»</i>. Т. 2. Харьков: НТУ «ХПИ», 2006. С. 5–9.</p>	<p>Ivanov L. V. Statisticheskiy podkhod k obrabotke sotsiologicheskikh dannykh [The statistical approach to the processing sociological data]. <i>Trudy mezhdunar. konf. "Sotsiologiya i matematika"</i>. T. 2 [Proc. of the Int. Conf. "Sociology and Mathematics". Vol. 2]. Kharkov, NTU "KhPI" Publ., 2006, pp. 5–9.</p>
<p>Гамаюн І. П., Безменова О. М. Оцінювання міри схожості між об'єктам, що характеризуються кількісними і номінальними ознаками. <i>Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я. Тези доповідей XXI міжнародної науково-практичної конференції. Ч. 1 (29–31 травня 2013 р., Харків)</i>. Харків: НТУ «ХПІ», 2013. С. 9.</p>	<p>Gamayun I. P., Bezmenova O. M. [Assessment of the degree of similarity between objects that are characterized by quantitative and nominal attributes]. <i>Informatsiyuni tekhnolohiyi: nauka, tekhnika, tekhnolohiya, osvita, zdorov"ya. Tezy dopovidey XXI mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi. Ch. 1 (29–31 travnyua 2013 r., Kharkiv)</i> [Information technology: science, engineering, technology, education, health. Abstracts of the XXI Int. Sci.-Pract. Conf. Part 1 (29–31 May 2013, Kharkov)]. Kharkiv, NTU "KhPI" Publ., 2013, p. 9.</p>
Опис посилання на Internet-ресурс	
<p>Голубев Л. Н., Безменов Н. И. Применение факторного анализа в онкологических исследованиях. <i>Вестник Харьковского политехнического института: сб. науч. тр.</i> Харьков: Вища шк., 1984. № 209: Техническая кибернетика и ее приложения, вып. 4. С. 38–39. URI: http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/33043 (дата обращения</p>	<p>Golubev L. N., Bezmenov N. I. Primenenie faktornogo analiza v onkologicheskikh issledovaniyah [The use of factor analysis in cancer research]. <i>Vestnik Har'kovskogo politehnicheskogo instituta: sb. nauch. tr.</i> [Bulletin of the Kharkov Polytechnic Institute: Sat. sci. tr.] Kharkov, High school Publ., 1984, no. 209: Tehnicheskaja kibernetika i ee prilozhenija [Technical Cybernetics and</p>

1	2
25.12.2017).	its Applications], issue 4. pp. 38–39. Available at: http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/33043 (accessed 25.12.2017).
<i>Вісник НТУ «ХПІ» / Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут».</i> URL: http://vestnik.kpi.kharkov.ua (дата звернення: 30.03.2014).	<i>Visnyk NTU "KhPI"</i> [Bulletin of the National Technical University "KhPI"]. Available at: http://vestnik.kpi.kharkov.ua (accessed 30.03.2014).
Чеканов Д. <i>Рендеринг с помощью вокселей: новый уровень графики в играх?</i> URL: http://www.thg.ru/graphic/voxel_ray_casting (дата звернення: 20.01.2013).	Chekanov D. <i>Rendering s pomoshch'yu vokseley: novyy uroven' grafiki v igrakh?</i> [Rendering using bills: a new level of graphics in games?]. Available at: http://www.thg.ru/graphic/voxel_ray_casting (accessed 20.01.2013).
Опис дисертації	
Северин В. П. <i>Модели и методы оптимизации показателей качества систем автоматического управления энергоблока атомной электростанции: дис. ... д-ра техн. наук: 05.13.07.</i> Харьков, 2007. 470 с.	Severin V. P. <i>Modeli i metody optimizatsii pokazateley kachestva sistem avtomaticheskogo upravleniya energobloka atomnoy elektrostantsii: dis. ... d-ra tekhn. nauk 05.13.07</i> [Models and methods for optimization of parameters of quality systems of automatic control of power unit a nuclear power plant. Dr. eng. sci. diss.]. Kharkov, 2007. 470 p.
Азаренков В. И. <i>Аналитическое решение уравнения теплопроводности в задачах анализа и синтеза температурных полей радиоэлектронной аппаратуры: дис. ... канд. техн. наук: 01.05.02.</i> Харьков, 2015. 225 с.	Azarenkov V. I. <i>Analiticheskoe reshenie uravneniya teploprovodnosti v zadachakh analiza i sinteza temperaturnykh poley radioelektronnoy apparatury: dis. ... kand. tekhn. nauk</i> [Analytical solution of the heat equation in tasks of analysis and synthesis of temperature fields of radio electronic equipment. Candidate eng. sci. diss. (Ph. D.)]. Kharkov, 2015. 225 p.

1	2
Опис автореферата дисертації	
<p>Северин В. П. <i>Моделі та методи оптимізації показників якості систем автоматичного керування енергоблоку атомної електростанції: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра техн. наук: спец. 05.13.07 «Автоматизація технологічних процесів».</i> Харків, 2007. 35 с.</p>	<p>Severyn V. P. <i>Modeli ta metody optymizatsiyi pokaznykiv yakosti system avtomatychnoho keruvannya enerhobloku atomnoyi elektrostantsiyi: avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya d-ra tekhn. nauk: spets. 05.13.07 "Avtomatyzatsiya tekhnologichnykh protsesiv"</i> [Models and methods for optimization of parameters of quality systems of automatic control of power unit a nuclear power plant. Abstract of a thesis dr. eng. sci. diss. 05.13.07 "Automation of technological processes"]. Kharkiv, 2007. 35 p.</p>
<p>Джафарі Хенджані Сайед Моджтаба. <i>Багатокритеріальний синтез інтелектуальних систем керування енергоблоків АЕС генетичними алгоритмами: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук: спец. 05.13.07 «Автоматизація технологічних процесів».</i> Харків, 2010. 20 с.</p>	<p>Dzhafari Khendzhani Sayed Modzhtaba. <i>Bahatokryterial'nyy syntez intelektual'nykh system keruvannya enerhoblokov AES henetychnymy alhorytmamy: avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. tekhn. nauk: spets. 05.13.07 "Avtomatyzatsiya tekhnologichnykh protsesiv"</i> [Multicriterial synthesis of intellectual control systems NPP by genetic algorithms. Abstract of a thesis candidate eng. sci. diss. (Ph. D.) 05.13.07 "Automation of technological processes"]. Kharkiv, 2010. 20 p.</p>
Опис стандарту	
<p><i>ДСТУ 3582:2013. Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ) / Нац. стандарт України. Київ: Мінекономрозвитку</i></p>	<p><i>DSTU 3582:2013. Informatsiya ta dokumentatsiya. Bibliohrafichnyy opys. Skorochennya sliv i slovospoluchen' ukrayins'koju movoyu. Zahal'ni vymohy ta pravyla</i> [State Standard 3582:2013. Information and documentation. Bibliographic description. Abbreviations</p>

1	2
України, 2014. 15 с.	of words and phrases in Ukrainian. General requirements and rules]. Kyiv: Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine Publ., 2014. 15 p.
<i>ГОСТ 8.586.5–2005. Методика выполнения измерений расхода и количества жидкостей и газов с помощью сужающих устройств.</i> Москва: Стандартинформ, 2007. 10 с.	<i>GOST 8.586.5–2005. Metodika vipolnenia izmerenii. Izmerenie raskhoda i kolichestva zhidkosti i gazov s pomoshch'iu suzhaiushchikh ustroystv</i> [State Standard 8.586.5–2005. Method of measurement. Measurement of flow rate and volume of liquids and gases by means of orifice devices]. Moscow, Standartinform Publ., 2007. 10 p.
Опис патенту	
Палкин М. В. Пат. 2187888, Российская Федерация. <i>Способ ориентирования по крену летательного аппарата с оптической головкой самонаведения.</i> 2006.	Palkin M. V. <i>Sposob orientirovaniia po krenu letatel'nogo apparata s opticheskoi golovkoi samonavedeniia</i> [The way of orientation of the roll of aircraft with optical homing head]. Patent RF, no. 2280590, 2006.
Чугаева В. И. Пат. 2187888, Российская Федерация. <i>Приемопередающее устройство.</i> 2002.	Chugaeva V. I. <i>Priemoperedayushchee ustroystvo</i> [The transceiver]. Patent RF, no. 2187888, 2002.
Опис посилання на електронний ресурс локального доступу	
Фленов М. Е. <i>Библия С#.</i> 2-е изд. Санкт-Петербург: БХВ-Петербург, 2012. 1 электр. опт. диск (DVD-RW).	Flenov M. E. <i>Biblija С#.</i> 2-е izd. [The С # Bible. 2 nd ed.]. St. Petersburg, BHV-Petersburg Publ., 2012. 1 electronic optical disc (DVD-RW).

5. ЕЛЕКТРОННА ВЕРСІЯ ВИДАННЯ

Для **офіційних сайтів** та автоматизації видавничої діяльності використовувати видавничу платформу Open Journal Systems (OJS).

Проект «Наукова періодика України» (<http://journals.uran.ua>) – це загальнодержавна технологічна платформа на базі Open Journal Systems

(OJS), яка забезпечує для наукових періодичних видань України процеси: редакційного опрацювання, публікації, після публікаційної підтримки. Open Journal Systems (OJS) – відкрите програмне забезпечення для організації рецензованих наукових видань, розроблене некомерційним дослідницьким проектом Public Knowledge Project.

Співпраця «Наукової періодики України» з провідними міжнародними агрегаторами науково-інформаційних ресурсів, національними та академічними бібліотеками світу дозволяє спростити для видавців-учасників процеси входження їх видань у престижні реферативні бази даних, каталоги та системи пошуку. Через програмні шлюзи платформи метадані видань з платформи «Наукова періодика України» повноцінно представлені у всесвітньому федеративному бібліотечному каталозі WorldCat, в каталогах наукових бібліотек, на пошукових платформах Google Scholar, Bielefeld Academic Search Engine, OpenAIRE та ін.

Координатором роботи університету в проекті «Наукової періодики України» є бібліотека (робочий контакт опубліковано <http://vestnik.kpi.kharkov.ua/avtoram/>). Координатор реєструє уповноважених осіб як менеджерів видань з правом призначення наступних ролей та подальшого наповнення сайту видання.

OJS надає можливість наповнення шаблону сайту, який містить обов'язкові розділи сайту наукового видання, та організації багатомовного інтерфейсу і внесення метаданих статей різними мовами. OJS підтримує технологію DOI.

Обов'язкові розділи/відомості:

- ✓ *про журнал (about) – цілі і завдання (політика) журналу;*
- ✓ *про редакційну раду (Editorial Board);*
- ✓ *про рецензування (Reviewing);*
- ✓ *про дотримання редакційної етики (Publishing Ethics);*
- ✓ *розділ для авторів (інструкція) (Author Guide);*
- ✓ *архів номерів (Archive);*
- ✓ *поточний номер (Current Issue).*

ISSN указується на головній сторінці журналу на його сайті (About), поруч із назвою журналу.

Бажано у розділі «Про редакційну раду» надавати посилання на авторські профілі членів редакційної ради.

Важливим для наукової редакції є застосування кодексу поведінки для редакторів, авторів, рецензентів, видавців і міжнародних стандартів,

що визначають їх відповідальний підхід до дотримання етичних норм. Кодекс регулюється діяльністю міжнародного Комітету з етики наукових публікацій (Committee on Publication Ethics http://publicationethics.org/files/u2/New_Code.pdf).

Для наукометричних баз даних є обов'язковим двостороннє сліпе наукове рецензування (анонімне) (double-blind peer review) – рецензент і автор не знають імен один одного.

Виконання графіка публікації нових номерів є обов'язковим для включення до авторитетних баз даних.

Офіційний сайт видання повинен бути постійно доступним у мережі Інтернет.

6. ДРУКОВАНА ВЕРСІЯ ВИДАННЯ

Зразки аркушів для друкованої версії видання, детальні інструкції щодо форматування тексту статті, оформлення формул, рисунків і таблиць, а також приклади оформлення статей опубліковані на сайті науково-дослідної частини НТУ «ХПІ» (<http://vestnik.kpi.kharkov.ua/avtoram/>).

Згідно з ДСТУ 7152:2010 складовими колонтитула повинні бути:

- ISSN;
- назва;
- рік видання;
- номер.

Розподіл видань та зміни у виданні регламентує ДСТУ 4861:2007:

<...>

7.1.5 Відомості про об'єднання, поділ, припинення та зміни у виданні

Якщо видання поділено на два і більше, дозволено закріплювати попередню назву і нумерацію тільки за одним із новоутворених видань. Рік заснування видання дозволено зберігати за всіма виданнями, утвореними в разі ділення.

Відомості про зміни у виданні (перейменування, зміну підзаголовкових даних, уточнення року заснування, нумерації, перенесення місця випуску видання тощо) подають в останньому незміненому та в першому зміненому номерах (випусках) *в анотації (або окремим рядком) на звороті титульного аркуша.*

Відомості про попередню назву видання *треба наводити впродовж року після її зміни на звороті титульного аркуша чи на останній сторінці видання.*

<...>

7. ПРЕДСТАВЛЕННЯ ВИДАННЯ В ЗОВНІШНІХ СИСТЕМАХ

Згідно з п. 8 Порядку формування Переліку наукових фахових видань України: «Видання повинно бути включене до профільних міжнародних наукометричних баз даних, перелік яких затверджується».

Для збільшення кількості читачів видання, сприяння цитуванню статей необхідно забезпечити доступність та видимість видань (статей з них) та інформації про них (Online availability) в універсальних та спеціалізованих пошукових системах, регіональних та тематичних базах даних, реєстрах та директоріях наукових ресурсів, інших системах.

При цьому необхідно використовувати лише офіційну назву видання. При змінах вихідних відомостей проводити корекцію даних про видання у системах, до яких включено видання.

Стосовно назви видання ДСТУ 4861:2007 регламентує таке:

<...>

7.1.1.3 Назва видання

7.1.1.3.1 Назва видання має бути простою і стислою. Дозволено наводити **складну назву**, що складається із загальної назви видання і назви його розділу (серії, підсерії).

Приклад

Вісник Черкаського університету

Серія: Біологічні науки

Назва має відображати основну тематику видання, спеціальну галузь знань чи сферу діяльності, якій воно присвячено.

7.1.1.3.2 Назва видання має бути однаковою впродовж усього часу випуску цього видання.

Змінювати назву дозволено тільки в офіційно встановленому порядку.

Назва, загальна для всіх номерів, випусків видання, має бути оформлена однотипно і виокремлена серед інших вихідних відомостей за допомогою засобів вирізнення.

7.1.1.3.3 Назву видання треба наводити у повній формі та виокремлювати її серед інших вихідних відомостей за допомогою засобів вирізнення (шрифтом, фарбою тощо).

<...>

Інтеграція метаданих до зовнішніх систем та індексація метаданих та документів впливає на збільшення кількості читачів та сприяє підвищенню цитування.

Приклади зовнішніх інформаційних систем:

- Google Scholar (запит на індексування <https://partnerdash.google.com/partnerdash/d/scholarinclusions#p:id=new>)
- PKP Index <http://index.pkp.sfu.ca/index.php/index>
- Directory of Open Access Journals (DOAJ) <https://doaj.org>
- OpenAire <https://www.openaire.eu>
- CrossRef (обов'язковий атрибут – DOI) www.crossref.org
- The World's Largest Library Catalog (WorldCat) <https://www.worldcat.org>

Додаткові заходи для підвищення використання (читання) видання:

- Провести аналіз «конкурентів» на платформі Web of Science або Scopus: аналіз видань з найбільшими IF або SJR за тематиками, що відповідають тематикам видань НТУ «ХП», формування «моделі кращого видання» та на основі її впровадження створення передумов для наукових журналів та збірок, матеріалів конференцій та інших видів видань університету щодо включення їх до світових наукометричних БД.

- Залучення авторів з інших організацій та інших країн (свідчить про широку географію читацької аудиторії).
- Читацька аудиторія міжнародна, а не лише регіональна.
- Постійна промоція та популяризація видання – робота з брендом (профілі видання у соц. мережах, цільові розсилки, інше).

8. ВИДАННЯ НТУ «ХП» НА OJS

НТУ «ХП» є учасником проекту «Наукова періодика України» (<http://journals.uran.ua>) з 2012 року. За цей час деякі редакційні колеги оволоділи навичками роботи на платформі OJS, створили та опублікували офіційні сайти з багатомовними інтерфейсами. Сайти містять необхідну інформацію за основними розділами та архіви номерів (статті з метаданими українською, англійською та російською мовами). Перелік

видань НТУ «ХПІ», представлених на OJS (станом на грудень 2017 року), наведено в табл. 8.1.

Таблиця 8.1 – Перелік видань НТУ «ХПІ», представлених на OJS

Назва	Адреса сайта
1	2
1. Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Актуальні проблеми розвитку українського суспільства	http://aprus.khpi.edu.ua
2. Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Серія: Динаміка та міцність машин	http://jdsm.khpi.edu.ua
3. Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Серія: Електроенергетика і перетворювальна техніка	http://eipt.khpi.edu.ua
4. Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Серія: Енергетичні та теплотехнічні процеси й устаткування	http://etpo.khpi.edu.ua
5. Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Серія: Інформатика і моделювання	http://pim.khpi.edu.ua
6. Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Серія: Механіко-технологічні системи та комплекси	http://mtsc.khpi.edu.ua
7. Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Серія: Нові рішення у сучасних технологіях	http://vestnik2079-5459.khpi.edu.ua
8. Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Серія: Проблеми удосконалення електричних машин і апаратів. Теорія і практика	http://pema.khpi.edu.ua
9. Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Серія: Системний аналіз, управління та інформаційні технології	http://samit.khpi.edu.ua
10. Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Серія: Стратегічне управління, управління портфелями, програмами та проектами	http://pm.khpi.edu.ua
11. Двигуни внутрішнього згоряння	http://dvs.khpi.edu.ua
12. Електротехніка і електромеханіка	http://eie.khpi.edu.ua
13. Сучасні інформаційні системи	http://ais.khpi.edu.ua
14. Теорія і практика управління соціальними системами	http://tipus.khpi.edu.ua

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ

Основний

1. *Порядок формування Переліку наукових фахових видань України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0148-18#n15> (дата звернення: 25.01.2018)
2. *ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання* / ДП «УкрНДНЦ»; розроб. Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова». Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 18 с.
3. *ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1-2003, IDT)* / Нац. стандарт України. Київ: Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с.
4. *ДСТУ 3582:2013. Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ)* / Нац. стандарт України. Київ: Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с.
5. *ГОСТ Р 7.0.12–2011. Библиографическая запись. Сокращение слов и словосочетаний на русском языке. Общие требования и правила* / Федеральное агентство по техническому регулированию и метрологии. Москва: Стандартинфо, 2012. 16 с.
6. *ДСТУ 7093:2009. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Скорочення слів і словосполук, поданих іноземними європейськими мовами (ГОСТ 7.11-2004, MOD; ISO 832:1994, MOD)* / Межгосударственный совет по стандартизации, метрологии и сертификации (МГС). Москва: Стандартинфо, 2016. 83 с.
7. *ДСТУ 6095:2009. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Правила скорочення заголовків і слів у заголовках публікацій (ГОСТ 7.88-2003, MOD)* / Держспоживстандарт України. Київ: Держспоживстандарт України, 2009. 6 с.
8. Безменов М. І. *Рекомендації щодо оформлення списків літератури у Віснику Національного технічного університету «ХПІ»*. URL: <http://vestnik.kpi.kharkov.ua/wp-content/uploads/2018/04/References.pdf> (дата звернення: 15.04.2018).

9. Кириллова О. В. *Редакционная подготовка научных журналов по международным требованиям. Рекомендации эксперта БД Scopus. Часть 1.* Москва, 2013. 90 с. URL: http://elsevierscience.ru/files/kirillova_editorial.pdf (дата звернення:25.01.2018).

Додатковий

1. *Правила оформлення статей, поданих для опублікування у Віснику.* URL: <http://vestnik.kpi.kharkov.ua/wp-content/uploads/2018/02/Rules.docx>. (дата звернення: 27.01.2018).
2. *Рекомендовані англійські скорочення.* URL: <http://vestnik.kpi.kharkov.ua/wp-content/uploads/2014/11/Abbreviations.docx> (дата звернення: 27.01.2018).
3. *Таблиця українських скорочень.* URL: <http://vestnik.kpi.kharkov.ua/skorochennya> (дата звернення: 27.01.2018).
4. *Content Policy and Selection – Content – Scopus – Solutions | Elsevier.* URL: <https://www.elsevier.com/solutions/scopus/content/content-policy-and-selection> (дата звернення: 27.01.2018).
5. *Web of Science Conference Proceedings Selection Process – Clarivate.* URL: <https://clarivate.com/essays/web-science-conference-proceedings-selection-process/> (дата звернення: 21.03.2018).
6. Главчева Ю. Н. *Регистрация в Google Scholar Citations.* URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/21556/1/Glavcheva_Registratsiya_v_Google_2016.pdf (дата звернення: 27.01.2018).
7. Главчева Ю. Н. *Информационное обеспечение научной и образовательной деятельности: Web of Science, Journal Citation Reports, ResearcherID, EndNote.* URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/24958/1/glavcheva_WoS_start_2016.pdf (дата звернення: 27.01.2018).
8. Главчева Ю. Н. *Технологія реєстрації ORCID.* URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/4520> (дата звернення: 27.01.2018).
9. Главчева Ю. Н. *Научные журналы: требования международных систем.* URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/15003> (дата звернення: 27.01.2018).

10. *How to... write an abstract Part: 1.* URL: <http://www.emeraldgrouppublishing.com/authors/guides/write/abstracts.htm> (дата звернення: 27.01.2018).
11. *How to use the Harvard reference system.* URL: <http://www.emeraldgrouppublishing.com/authors/guides/write/harvard.htm?part=3>. (дата звернення: 27.01.2018).
12. *PLOS ONE: accelerating the publication of peer-reviewed science.* URL: <http://journals.plos.org/plosone/s/submission-guidelines> (дата звернення: 27.01.2018).
13. *Journal Selection Process – Clarivate.* URL: <https://clarivate.com/essays/journal-selection-process> (дата звернення: 18.03.2018).
14. *Робота з профілем автора в Scopus.* URL: <http://biopolymers.org.ua/Scopus.pdf> (дата звернення: 27.03.2018).

ЗМІСТ

Вступ	3
1. Комплекс заходів для забезпечення відповідності наукових видань НТУ «ХПІ» міжнародним стандартам та стандартам України	4
1.1. Мета і головні завдання.....	4
1.2. Оновлені вимоги до наукових фахових видань.....	5
1.3. Завдання	7
2. Зміст видання	8
3. Основні авторські профілі та ідентифікатори	9
3.1. ORCID – ідентифікаційний номер у світовому реєстрі науковців ..	10
3.2. ResearchID (Web of Science)	11
3.3. Google Scholar Citation (GSC)	11
3.4. Scopus	12
4. Стаття, її структура та описові дані.....	13
4.1. Загальні вимоги	13
4.2. Стаття та метадані.....	14
4.3. Оформлення основного списку літератури.....	16
4.4. Оформлення транслітерованого списку літератури.....	19
4.4.1. Загальні зауваження	19
4.4.2. Формати і приклади опису окремих видів посилань.....	21
4.5. Приклади бібліографічних описів.....	24
5. Електронна версія видання.....	30
6. Друкована версія видання.....	32
7. Представлення видання в зовнішніх системах.....	33
8. Видання НТУ «ХПІ» на OJS.....	34
Список джерел інформації	36

ІНФОРМАЦІЙНЕ ВИДАННЯ

Методичні рекомендації з редакційної підготовки наукових журналів
для редакційних колегій наукових видань НТУ «ХП»

Укладачі: ГЛАВЧЕВА Юлія Миколаївна,
ОБУХОВА Георгіна Борисівна,
БЕЗМЕНОВ Микола Іванович

Відповідальний за випуск Тижненко Л. П.
Роботу до видання рекомендував проф. Горілий О. В.
Редактор М. П. Єфремова

План 2018 р., поз. 91

Підписано до друку 17.05.2018 р. Формат 60×84 1/16. Папір офсетний.
Друк – ризографія. Гарнітура Таймс. Ум. друк. арк. 2,3.
Наклад 50 прим. Зам. № 283-18. Ціна договірна

Видавничий центр НТУ «ХП».

Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 5478 від 21.08.2017 р.
61002, Харків, вул. Кирпичова, 2

Друкарня «ФОП Пісня О. В.»

Свідоцтво про державну реєстрацію ВО2 № 248750 від 13.09.2007 р.
61002, Харків, вул. Гіршмана, 16а, кв. 21, тел. (057) 764-20-28